04/04/2019

Η ανάσταση της Δωδεκανήσου το Μάρτιο του 1948

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

7 Μαρτίου 1948
Ο Αντιναύαρχος Ιωαννίδης, ο Δήμαρχος Γαβριήλ Χαρίτος και οι νεαρές κοπέλες που έφεραν την σημαία σε αναμνηστική φωτογραφία.

Στέλιος Κούκος

Και ενώ οι άκρες των ακρών του Ελληνισμού, από τον Έβρο μέχρι την Κύπρου, μοιάζει να μυρίζουν μπαρούτι από τις ποικίλες τουρκικές προκλήσεις, μια ξεχωριστή και ιδιαίτερα σημαντική επέτειος ξημέρωσε σήμερα για τα νησιά της Δωδεκανήσου. Μια εθνική επέτειος, από αυτές που πάντα μέσα στο πέρασμα των αιώνων ταυτίζονται με την Ανάσταση του Χριστού, την ανάσταση του γένους!

Image not found or type unknown

Στις 7 Μαρτίου του 1948, υπογράφτηκε η ενσωμάτωση τους στο ελληνικό κράτος. Στο νεοελληνικό κράτος που προέκυψε από την Ελληνική Επανάσταση του 1821 και στη συνέχεια επεκτάθηκε, κυρίως με τους Βαλκανικούς Πολέμους.

Η Δωδεκάνησος όμως παρέμενε κάτω από τον έλεγχο των Ιταλών, οι οποίοι την κατέλαβαν από τους Οθωμανούς το 1912, κατά τη διάρκεια του Ιταλοτουρκικού πολέμου και έμεινε στα χέρια τους μέχρι τον Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ακολούθως

πέρασε στα χέρια των νικητών του πολέμου αυτού και των Συμμάχων και ουσιαστικά των Βρετανών. Δεν πρέπει να ξεχνάμε, πως στα χέρια των Άγγλων και της τότε Μεγάλης Βρετανίας βρισκόταν και η Κύπρος από το 1878. Πάντως η Δωδεκάνησος υπήρξε πιο τυχερή από την Μεγαλόνησο αφού όπως αναφέραμε πιο πάνω σαν σήμερα το 1948 υπογράφτηκε η ενσωμάτωση της στην Ελλάδα μετά από έξι αιώνες δουλείας!

Σχόλιο από την εφημερίδα της εποχής “Ελευθερία”

Ανατρέχοντας σε εφημερίδες της εποχής, για να δούμε πως κατέγραψαν τις ιστορικές αυτές στιγμές, στην εφημερίδα “Ελευθερία” και τη στήλη “Ελεύθερα” διαβάζουμε τα εξής:

“Από προχθές η Δωδεκάνησος είναι Ελλάς. Οι κάτοικοί της προσέφεραν εις το έθνος δια μέσου των εξ και πλέον αιώνων της δουλείας την πίστιν των την ακλόνητον, τους αγώνας των τους συνεχείς και την αντίστασιν των την πείσμονα, εις όλας τας αποπείρας, που έκαμαν οι κατά καιρούς δυνάσται διά να αλλοιώσουν την συνείδησίν των. Καιρός είναι τώρα το έθνος να τους ανταμείψη διά την αφοσίωσιν των αυτήν. Να τους αποδείξη ότι η ελευθερία την οποία ελαχταρούσαν δεν είναι κενή έννοια, αλλά υπέρτατη αξία. Η ευθύνη της κυβερνήσεως απέναντι του νέου αυτού τμήματος της Ελλάδος είναι τεραστία. Γνωρίζει -πρέπει να γνωρίζει- όλα τα δικαιώματα της ελληνικής διοικήσεως. Και οφείλει πάση θυσία ν’ απαλλάξη την Δωδεκάνησον από τον κίνδυνον μεταφοράς των ελαττωμάτων αυτών και εκεί…”.

Το ρεπορτάζ της εφημερίδας

Στις μέσα σελίδες της εφημερίδας και κάτω από τον υπέρτιτλο “Μετά εξ αιώνων δουλεία”, ο τίτλος του ρεπορτάζ του απεσταλμένου της εφημερίδας στη Ρόδο αναφέρει: “Η ελευθέρα Δωδεκάνησος εώρτασε την ενσωμάτωσιν”. Ακολουθούν οι υπότιτλοι: “Εν μέσω παλλαϊκού συναγερμού και ατμοσφαίρας εθνικής εξάρσεως”, “Αι λαμπραί και συγκινητικαί τελεταί εις Ρόδον”.

Στο ίδιο το ρεπορτάζ, το οποίο φέρει ημερομηνία της προηγουμένης ημέρας, αναφέρονται τα εξής: “Ο πληθυσμός της Δωδεκανήσου έζησε χθες μίαν από τας ωραιοτέρας ημέρας του με την επίσημον κύρωσιν της ενσωματώσεως της εις την μητέρα Ελλάδα. Και εξεδήλωσεν αυθορμήτως τον ενθουσιασμόν του με τας εκδηλώσεις χαράς και της συγκινήσεως, που επλημμύρισαν τα στήθη των κατοίκων της Ρόδου και των άλλων νησιών, οι οποίοι είχαν συρρεύσει διά να εορτάσουν το ευτυχές γεγονός.

Ο ανοιξιάτικος ήλιος, ελάμπρυνε την ημέρα της χαράς με τας καλλιτέρας

αναλαμπάς του, αι οποίαι προσέδιδον εις τον γαλανόν ουρανόν και την γαλήνιον θάλασσαν μίαν εξαιρετικώς λαμπράν και εντελώς πανηγυρικήν όψιν”.

Λίγο πιο κάτω διαβάζουμε τα εξής: “Πρέπει να εξαρθή ο ενθουσιαμός του Ροδιακού λαού, με την εμφάνισιν των στρατιωτικών τμημάτων, ενθουσιασμός αυθόρμητος και πηγαίος, που εξεδηλούτο ανά πάσαν στιγμήν με ζητωκραυγάς και χειροκροτήματα.

Εξαιρετικός ήτο επίσης και ο ενθουσιασμός των μελών της Δωδεκανησιακής επιτροπής και ιδιαιτέρως του γηραιού αγωνιστού Σκεύου Ζερβού, ο οποίος έβλεπε τέλος να πραγματοποιήται, το όνειρον της ζωής του.

Χιλιάδες κόσμου ήρχισαν να συρρέουν από διάφορα σημεία της Ρόδου προς την πλατείαν της Ελευθερίας, όπου αι προβλήτες της αποβάθρας των επισήμων. Αι μουσικαί και τα Δωδεκανησιακά τραγούδια προσέδιδαν ένα συγκινητικόν τόνον εις την πανηγυρικήν ατμόσφαιραν της μεγάλης ημέρας.

Την 7.30 π.μ. κατέπλευσαν προπορευόμενα τιμητικώς ένα αγγλικόν και ένα αμερικανικόν καταδρομικόν. Την ογδόην ήρχισεν η παράταξις εις την προβλήτα όπου είχον παραταχθή και κοπέλλες όλων των Δωδεκανήσων με τας γραφικάς στολάς των και με κάνιστρα γεμάτα άνθη. Ολίγον αργότερον έφθασεν ο δήμαρχος της Ρόδου με το δημοτικόν συμβούλιον που έφερεν επάνω εις ένα βελούδινο μαξιλάρι μεγάλην ασημένια κλείδα, η οποία εις το άνω μέρος είχε χρυσήν τριήρην με τόξα του Ήλιου Απόλλωνος και κάτω την σφραγίδα της Πολιτείας της Ρόδου. Εις τας δύο πλευράς υπήρχον επιγραφαί: ‘Ρόδος, αδέλφια Δωδεκανήσια σεπτώ άνακτι Παύλω. Δήμος Ροδίων, 7 Μαρτίου’.

Την 9.15 ο διοικητής κ. Ιωαννίδης εισήλθεν εις την προβλήτα όπως χαιρετίση τους βασιλείς. Ακριβώς στις 9.30 υπό τους κανονιοβολισμούς των πλοίων, τας κωδονοκρουσίας και ανακρούσεις του Εθνικού Ύμνου απεβιβάσθησαν οι επίσημοι. Οι βασιλείς εις την προβλήτα ήκουσαν την προσφώνησιν του δημάρχου της Ρόδου κ. Χαρίτου εκφράζοντος την χαράν και τον σεβασμόν του Δωδεκανησιακού λαού…”.

Εν μέσω, λοιπόν, επευφημιών και εθνικής εξάρσεως έφτασε και η επίσημος πολυπόθητος ώρα για τους Δωδεκανησίους: “Πρό του Διοικητηρίου και απέναντι του Δημαρχείου, όπου η παλαιά έδρα του Φάσιο, είχε στηθή η εξέδρα, εις την οποίαν ανήλθον οι βασιλείς. Την στιγμήν αυτήν, ο υπουργός κ. Μαυρομιχάλης από του Διοικητηρίου ανέγνωσε το διάταγμα της προσαρτήσεως της Δωδεκανήσου, το οποίον θα εκύρωνε ακολούθως ο βασιλεύς. Η ανάγνωσις του διατάγματος προκαλεί ενθουσιασμόν…”.

Στη συνέχεια ακολούθησαν ανάγνωση διαγγέλματος από τον βασιλιά, η αποκάλυψη αναμνηστικής πλάκας από τον ίδιον και η εκφώνηση λόγου από τον πρωθυπουργόν Τσαλδάρη. Όπως αναφέρει η εφημερίδα, η ελληνική σημαία είχε ήδη αναρτηθεί στη Ρόδο έναν χρόνον πριν.

Η συγκινητική παρέλασις και το Χριστός Ανέστη

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον όμως παρουσιάζει και η σύνθεση της παρέλασης η οποία ακολούθησε την ομιλία του πρωθυπουργού. Διαβάζουμε στην εφημερίδα “Ελευθερία”: “Μετά τον λόγον του κ. Τσαλδάρη ήρχισεν η παρέλασις, η οποία ήτο συγκινητική. Εκτός των τμημάτων του στρατού, του ναυτικού και αεροπορίας, παρήλασαν οι ανάπηροι αξιωματικοί τραυματίαι κ.κ. Μπιόνιος ανθυπολοχαγός, Μαυρομιχάλης λοχαγός, Παπαγιαννόπουλος αντισυνταγματάρχης, με νωπά τραύματα. Επίσης αντιπροσωπεία του Πανεπιστημίου, πρόσκοποι, νοσοκόμοι, σχολεία, γυμνάσια, σωματεία, πενθηφορεμένες μητέρες, γυναίκες και αδελφές ηρώων, συνεταιρισμοί κλπ. Η παρέλασις διήρκεσε πλέον της ώρας. Συμμετέσχον εις τον πανηγυρισμόν και οι Τούρκοι με επί κεφαλήν τον μουφτήν.

Την 12.50 οι βασιλείς προσήλθον εις την Μητρόπολιν, όπου εψάλη κατανυκτική δοξολογία με επισφράγισμα το Χριστός Ανέστη.